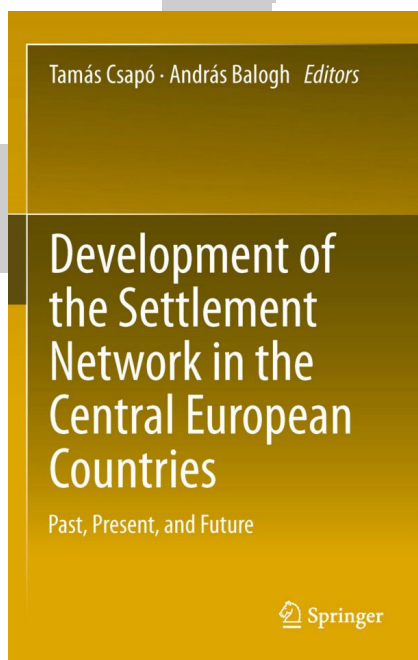

DEVELOPMENT OF THE SETTLEMENT NETWORK IN THE CENTRAL EUROPEAN COUNTRIES – PAST, PRESENT, AND FUTURE

SZERKESZTETTE: CSAPÓ TAMÁS – BALOGH ANDRÁS

A Nyugat-magyarországi Egyetem Társadalomföldrajz Tanszékének közel másfél éves előkészítő munkája után, 2012. januárjában jelent meg a Springer-Verlag kiadó gondozásában a szakkönyv. A kötet elkészítésében hazai és nemzetközi kutatók egyaránt részt vállaltak. 32 szerző tollából 22 angol nyelvű tanulmány, 314 oldalon, 93 ábra felhasználásával igyekszik feltárni Közép-Európa településrendszerében az elmúlt évtizedek során bekövetkezett főbb folyamatokat, változásokat. Magyarország mellett többek között Szlovénia, Ausztria, Románia, Szerbia és Szlovákia városainak, falvainak átalakulásával, megújuló térkapcsolataival, fejlesztési és rendezési kérdéseivel is megismerkedhet az olvasó.

A tanulmányok három nagyobb témakör köré rendeződnek: I. Településrendszer, településfejlesztés; II. Településszociológia, Városrehabilitáció; III. Városföldrajz, urbanizációs folyamatok.

Az első témakör nyolc cikke általános áttekintést nyújt néhány közép-európai ország településrendszerének főbb ismérveiről, így ez a fejezet tekinthető a leginkább

nemzetközinek. Szlovénia (*Vladimir Drozg*) és Szerbia (*Borislav Stojkovic – Velimir Šećerovic*) esettanulmányai elsősorban a policentrikus városhálózat kialakulásának elméleti és gyakorlati kérdéseit taglalják. Románia esetében (*Szilágyi Ferenc*) a hangsúly a városok különböző történeti fejlődési szakaszainak, valamint a várható közigazgatási reform városokra gyakorolt hatásainak bemutatásán van. A településfejlesztés jelenlegi ausztriai trendjeit bemutató elemzés (*Walter Zsilinszky*) azért is figyelemre méltó, mert nyugati szomszédunknál évtizedeken át a városok és falvak térkapcsolatait meghatározó folyamatok a szocialista blokk országaitól teljesen eltérő jellegűek voltak. *Kocsis Zsolt és Lenner Tibor*, továbbá *Gulya Mátyas* cikke bár elsősorban hazai témát ölel fel, de azt nemzetközi összehasonlításban teszi: előbbi az 1971-es Országos Településhálózat-fejlesztési Konceptió európai analógiáit keresi és hangsúlyozza a különbségeket, utóbbi a településfejlesztés gazdasági alapjainak összehasonlítását kísérli meg a szocialista tervutasításos gazdálkodás és az Európai Unió fejlesztéspolitikájának kapcsán, hazai példák alapján. A témakörbe tartozó további két tanulmány már kizárólag Magyarországra fókuszál: *Pirisi Gábor és Trócsányi András* a magyar településhálózat fejlődését tekinti át 1990-től napjainkig, *Kereke Tibor* pedig a hazai falvak eltérő demográfiai trendjeit és fejlődési pályáit mutatja be.

A második témakör öt cikke elsősorban a városrehabilitáció, a városi terek átalakulásának kérdéseivel foglalkozik. Betekintést nyerhetünk Kelet-Közép Európa dzsentifikációs folyamataiba Veszprém, Nagyvárád és Sopot példáján (*Nagy Erika – Timár Judit*), illetve barnamezős területeinek rehabilitációs lehetőségeibe (*Berki Márton*). *Egedy Tamás* a városrehabilitáció stratégiai kérdéseire és a társadalmi környezetre gyakorolt hatásaira, *Jankó Ferenc* a magyarországi történelmi városok városrekonstrukciós terveire és eredményeire helyezi a hangsúlyt. *Illés Sándor és Michalkó Gábor* a niche-konceptióhoz kötődő elemzéssel kutatja a külföldi ingatlanvásárlók magyarországi célterületeit.

A harmadik, városföldrajzhoz és urbanizációs folyamatokhoz kapcsolódó témakör a legnagyobb (kilenc tanulmány) és egyben a legheterogénebb összetételű is. A szuburbanizáció államhatáron átnyúló folyamatait tárja elénk Pozsony példáján *Hardi Tamás*, hazai jellemzőit és a szuburbán régiókat *Bajmócy Péter* munkája. *Kókai Sándor* a Kárpát-medence északi nagyvárosainak urbanizációs pályáit, *Huszti Zsolt* a „csinált városok” természeti környezetbe való integrálódását taglalja a könyv oldalain. Megismerkedhetünk továbbá a hazai városok ipari (*Csapó Tamás – Balogh András*) és zöldterületeinek (*Baranyai Gábor – Németh Sándor*) átalakulási folyamataiba, a sport és a településszerkezet közötti kapcsolatokba a regionális centrumok példáján (*Kozma Gábor – Süli-Zakar István*), az egészségi állapot és az életkörülmények Budapesten belüli területi különbségeibe (*Izsák Éva – Uzzoli Annamária*) egyaránt. A kötet záró tanulmányát *Horváth Attila és Zágon Csaba* jegyzi: a hazai városok infrastrukturális rendszereinek sebezhetőségét, megbízhatóságát veszi górcső alá elsősorban a lehetséges terrorcselekmények szemszögéből.

Balogh András